

Værd at vide om miltbrand hos kvæg

Miltbrand er en dødelig sygdom hos kvæg, som kan smitte til mennesker. Læs her om årsag, symptomer, risiko og sanering.

[Risiko for mennesker](#)
[Mistænkt besætning](#)
[Smittet besætning](#)
[Sanering](#)
[Smitteopsporing](#)
[Erstatning](#)
[Kontakt](#)

[Detaljeret beskrivelse](#)
[Bekendtgørelse](#)
[Lov om hold af dyr](#)
[Kontaktpersoner](#)
[Desinfektion](#)

Sygdommen miltbrand hører til blandt de smitsomme sygdomme hos kvæg og forårsages af en sporedannende bakterie, *Bacillus anthracis*. Sporerne er meget modstandsdygtige og kan overleve i jord i 50-100 år.

Danmark har ikke haft udbrud af miltbrand i husdyrbruget siden 1988. I de seneste år er der i nabolande (bl.a. Sverige) konstateret en række udbrud af miltbrand hos kvæg. Baggrunden for disse udbrud menes at være, at de senere års nedbørsmængder har øget grundvandsspejlet, hvorved miltbrandsporer fra døde dyr er ført op til jordoverfladen, så græssende dyr er blevet smittet. Der har nemlig igennem tiderne været tradition for at dyr, der døde af miltbrand, blev gravet ned på dårlige jordområder, dvs. på overdrev, som ikke blev benyttet til landbrugsproduktion eller afgræsning. En del udbrud er derfor set hos kvæg, der benyttes til afgræsning af naturområder, som tidligere var overdrev.

Der findes ikke registreringer af de områder, hvor man har nedgravet dyr, der er døde af miltbrand. Udviklingen i de klimatiske forhold og den øgede brug af kvæg, får og geder til nedgræsning i forbindelse med naturpleje kan derfor medføre en vis risiko for udbrud af miltbrand - også i Danmark.

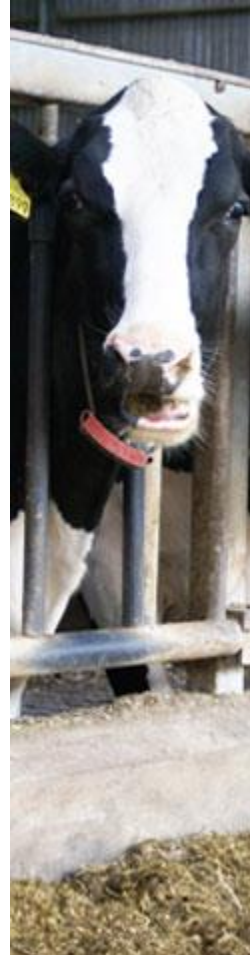
Symptomer på miltbrand

1) Pludselig død uden forudgående symptomer med blødninger ud fra legemsåbninger efter dødens indtræden, eller

2) Kort sygdomsforløb med hurtig temperaturstigning op til 41,50 °C, manglende drøvtygning, stærk nedsat mælkeydelse, kastning, øget uro efterfulgt af depression, vejrtrækningsproblemer, ukoordinerede bevægelser, kramper, blødninger ud fra legemsåbninger, kollaps, død efter 1-3 dage.

Det skal du gøre ved mistanke om miltbrand

Mistanke om miltbrand skal anmeldes til besætningsdyrlægen. Hvis mistanken ikke kan afkræftes, skal den indberettes til den lokale Fødevareregion. Ved mistanke om Miltbrand må der ikke foretages obduktion af dyret, da der er risiko for massiv spredning af miltbrandsbakterier og -sporer.

Risiko for smitte med miltbrand til mennesker

Miltbrand kan smitte alle - både dyr og mennesker. Kontakt med smittede dyr udgør derfor en betydelig sundhedsmæssig risiko for mennesker og andre dyr.

Det betyder også, at der er risiko for landmanden og dennes familie ved at færdes i stalden. Rå mælk må ikke drikkes pga. smittefaren.

Besætningen er smittet med miltbrand - hvad sker der?

Mistænkt/ Smittet

Besætningen bliver sat under offentligt tilsyn. Der er ikke adgang til besætningen uden forudgående tilladelse fra Fødevaredirektoratet. Der kan ikke flyttes dyr ind eller ud af besætningen. Mælk afhentes sidst på tankmælksruten i mindst 14 dage efter det sidst konstaterede tilfælde.

Det er særdeles vigtigt at undgå, at sygdommen spredes til landmanden eller dennes familie, så god hygiejne er af største vigtighed.

Sanering for miltbrand

Alle dyrene skal undersøges og behandles forebyggende med antibiotika, hvis de muligvis har været i kontakt med smitekilden.

Smitten kan komme enten fra forurenede foder eller fra marken. Dette vil man forsøge at opklare sammen med landmanden. Selvdøde dyr, forurenede fodermidler og andre produkter skal bortskaffes til destruktion.

Smitteopsporing ved miltbrand

Smitteopsporing foretages. Her har besætningsejer pligt til at oplyse om eventuelle kontaktbesætninger, som herefter undersøges.

Erstatning

Der gives fuld kompensation for tab af dyr og produktion SEGES Kvæg administrerer [Kvæg-erstatningsordningen](#).

Kontakt

Under et sådant forløb er det vigtigt at kunne få støtte og hjælp til praktiske ting. Kontakt gerne [SEGES' veterinære beredskab for Kvæg](#).